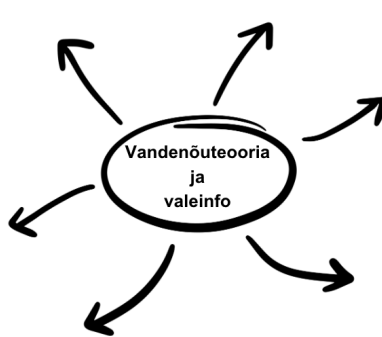

TUNNIKAVA #476

Tunni teema:	Kuidas vandenõuteooriaid ja valeinfot levitavaid kontosid ära tunda?
Külalisõpetajad:	Marta Vunš ja Kaili Malts, ajakirjanikud
Õpilased:	10.-12. klass
Tunni õpieesmärk:	Õpilane teab, kuidas tuvastada valeinformatsiooni ja vandenõuteooriaid sotsiaalmeedias ning oskab kriitiliselt mõelda ja hinnata allikate usaldusväärsust.
Seos RÕK-iga:	digipädevus, meediapädevus
45-minutilise tunni ülesehitus:	
5 min ettevalmistus ja häälestus	20 + 5 min ülekanne + küsimused külalisõpetajale
	15 min õpilaste iseseisev töö klassis
Tunni teema taust:	Sotsiaalmeedias koguvad populaarsust kontod, mis levitavad vandenõuteooriaid ja valeinfot. Sel korral on e-tunnis külas ajakirjanikud Marta Vunš ja Kaili Malts, kes erinevate näidete abil õpetavad, kuidas kriitiliselt mõelda ja allikate usaldusväärsust hinnata ning kuidas jälgijaid eksitavaid suunamudijaid sotsiaalmeedias ära tunda.
Häälestus:	Pane kirja, millised märksõnad sul seostuvad vandenõuteooriate ja valeinfoga.
Õpilaste iseseisev töö:	Vt töölehte allpool.
Võimalikud lisamaterjalid:	Artikkel <i>Valeinfoga rikkaks? Värske liikumine sotsiaalmeedias viib inimesed 50 euro eest jänesseurgu</i> - https://ekspress.delfi.ee/artikkel/120252765/valeinfoga-rikkaks-varske-liikumine-sotsiaalmeed Media Literacy in Baltics - https://veryverified.eu Peter McIndoe <i>Birds Aren't Real? How a Conspiracy Takes Flight</i> (TED) - https://youtu.be/3VEkzweBJPM?si=SzLct4Cl66are8a

Tööleht “Kuidas vandenõuteooriaid ja valeinfot levitavaid kontosid ära tunda?”

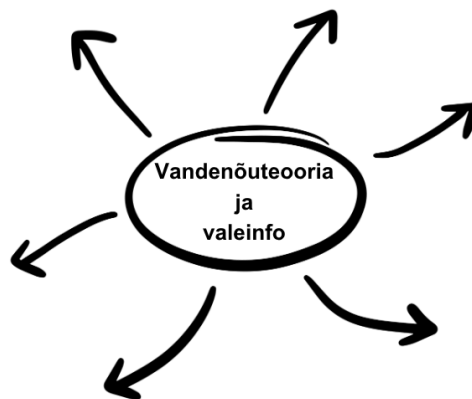
Sotsiaalmeedias koguvad populaarsust kontod, mis levitavad vandenõuteooriaid ja valeinfot. Sel korral on e-tunnis külas ajakirjanikud Marta Vunš ja Kaili Malts, kes erinevate näidete abil õpetavad, kuidas kriitiliselt mõelda ja allikate usaldusväärsust hinnata ning kuidas jälgijaid eksitavaid suunamudijaid sotsiaalmeedias ära tunda.

Kasuta töölehte nii:

- enne otseülekannet pane kirja vandenõuteooriate ja valeinfoga seostuvaid märksõnu;
- otseülekande ajal küsi esinejatelt küsimusi;
- pärast otseülekannet osale grupitöös.

ENNE OTSEÜLEKANNET VII ENNAST TEEMA LAINELE

Pane kirja, millised märksõnad sul seostuvad vandenõuteooriate ja valeinfoga.

OTSEÜLEKANDE AJAL KÜSI KÜSIMUSI

Selleks, et saada vastuseid enda jaoks olulistele küsimustele, saad YouTube'i otseülekande ajal külalisõpetajalt küsimusi küsida. Lisa vestlusesse või palu õpetajal oma küsimus vestlusesse lisada nii: **Kaari 12. klass, Kurtna Kool. Kuidas saada presidendiks?**

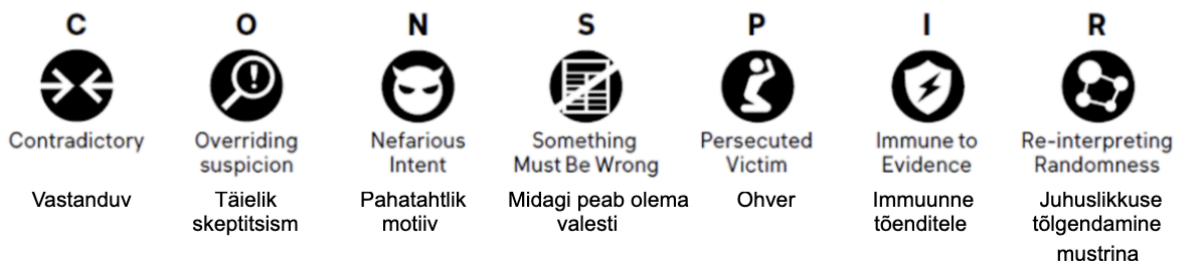
Ole küsimust sõnastades viisakas ja täpne. Sinu küsimusi näevad kõik, kes samal ajal otseülekannet vaatavad. Mida varem jõuad küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata.

OTSEÜLEKANDE JÄREL OSALE GRUPITÖÖS

1. Moodustage 4–5-liikmelised rühmad ja seejärel uurige koos vandenõuteooria mudelit.
2. Valige koos Ajuloputuse Instagrami kontolt üks vandenõuteooria.
3. Analüüsige valitud teooriat mudeli järgi: pange kirja, kuidas valitud vandenõuteoorias mudeli tunnused esinevad.

CONSPIR: The seven traits of conspiratorial thinking

There are seven traits of conspiratorial thinking²⁹, summarized (and more easily remembered) with the acronym **CONSPIR**:

Allikas: Lewandowsky, S. ja Cook, J. (2020). The Conspiracy Theory Handbook. Center for Climate Change Communication, George Mason University.

Vandenõuteooria mudeli tunnus	Kuidas valitud vandenõuteoorias esines?
Vastanduv	
Täielik skeptitsism	
Pahatahtlik motiiv	
Midagi peab olema valesti	
Ohver	
Immuunne tõenditele	
Juhuslikkuse tõlgendamine muustrina	